

ВСТУП

Черговий тридцять третій випуск регулярного фахового наукометричного видання «Лінгвістичні студії / Linguistic Studies» окреслює й характеризує активне зацікавлення науковців низкою мовознавчих проблем й у своєму загальному змісті репрезентує перебіг дослідження й аналізу, розгляду й послідовного студювання різноманітних аспектів і вимірів тих чи тих мовних ярусів зі встановленням закономірностей реалізації морфологічної та синтаксичної семантики, напрямів видозміни лексичної та словотвірної семантики, тенденцій уніфікації стилістичної семантики. Не менш знаковими постають спроби визначення особливостей і закономірностей взаємодії та взаємовпливу, взаємовідношення і взаємозумовленості, взаємопроникнення і взаємкорелятивності різних мовних ярусів, окремих їх одиниць і категорій із поглибленим студюванням та викінченим аналізом напрямів і площин взаємоспрямування. Водночас у численних наукових розвідках вияскравлено різноманітні спектри науково-теоретичного й теоретико-прикладного осмислення проблем теорії мови, її історії; уміщено розгляд еволюції, динаміки і статичності, статусу, структури, семантики і функцій мовних одиниць. Мають тяглість дослідження з когнітивної лінгвістики, студювання її категорій і одиниць, а також простеження особливостей вияву тих чи тих концептів, почасти концептосфер. Не менш навантаженими постають і дослідження з питань прагматичної лінгвістики. Від першого випуску „Лінгвістичних студій” і до сьогоднішнього («Лінгвістичні студії / Linguistic Studies»)¹ започатковано й збережено основні концептуальні розділи, у межах яких й уміщено пропоновані студії й розвідки². Щоправда, лінгвістична думка є динамічною, постійно розвивається, поглиблюється, внаслідок чого постають відчутними нові напрями, формуються нові школи, що й зумовили висвітлення в збірнику наукових праць «Лінгвістичні студії / Linguistic Studies» актуальних сьогодні проблем дискурсу, ідеографічної, комунікативної, когнітивної, прагматичної, функційної лінгвістики, а також питань сучасної мовної політики і політичної лінгвістики, лінгвокультурології й етнолінгвістики та ін.

Після переїзду Донецького національного університету (сьогодні – Донецького національного університету імені Василя Стуса) з м. Донецька до м. Вінниці (2014 р.) збережено регулярність випусків «Лінгвістичних студій» ↔ «Лінгвістичні студії / Linguistic Studies». На сторінках збірника наукових праць публікували свої праці авторитетні мовознавці й молоді науковці з різних університетів Білорусі, Болгарії, Польщі, Росії, Сербії, України, Чехії та ін. У цьому, безперечно, значну роль відіграла системна робота Редакційної ради та Редакційної колегії. У складних умовах облаштування Університету в умовах переміщення усіх його структурних підрозділів не переривалася робота з авторами, редагуванням поданих матеріалів, їхнім форматуванням, рецензуванням та ін. Відкритість політики Редакційної ради та Редакційної колегії регулярного збірника наукових праць «Лінгвістичні студії / Linguistic Studies» стала опертям оновленої ідеології видання, прагнення поглибленого аналізу рукописів та ін. Черговий випуск «Лінгвістичні студії / Linguistic Studies» зберігає усі напрацювання попередніх видань, поглиблює прагнення Редакційної ради та Редакційної колегії розширювати географію авторів, обговорювати на сторінках актуальні питання сучасної лінгвістики, розвивати відкритість і публічність, підтвердженням чого є функційне навантаження наявних сайтів видання (<http://www.linguisticstudies.org>), (<https://sites.google.com/site/lingvisticnistudii/>) та багато іншого. До цього треба додати активну співпрацю Редакційної ради та Редакційної колегії з іншими мовознавчими виданнями і под. Не менш важливим є також те, що увесь перебіг історії видання, його змістового наповнення легко встановити в інтернетовому просторі, зокрема на Лінгвістичному порталі (mova.dn.ua), низці інших порталів та сайтів.

¹ Див.: Лінгвістичні студії: Вип. 1 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 1994. – 210 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 2 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 1996. – 351 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 3 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 1997. – 214 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 4 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 1998. – 271 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 5 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 1999. – 318 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 6 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2000. – 352 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 7 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2001. – 301 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 8 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2001. – 319 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 9 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2002. – 237 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 10 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2002. – 223 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 11 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2003. – Ч. I. – 330 с.; Ч. II. – 306 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 12 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2004. – 432 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 13 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2005. – 408 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 14 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2006. – 291 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 15 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2007. – 556 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 16 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 439 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 17 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 347 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 18 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2009. – 310 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 19 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2009. – 363 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 20 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2010. – 333 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 21 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2010. – 361 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 22 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2011. – 339 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 23 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2011. – 325 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 24 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2012. – 287 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 25 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2012. – 304 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 26 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2013. – 316 с.; Лінгвістичні студії: Вип. 27 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2013. – 322 с.; Лінгвістичні студії / Linguistic Studies: Вип. 28 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2014. – 314 с.; Лінгвістичні студії / Linguistic Studies: Вип. 29 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 2014. – 338 с.; Лінгвістичні студії / Linguistic Studies: Вип. 30 / Укл.: А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Київ – Вінниця: ДонДУ, 2015. – 213 с.; Лінгвістичні студії / Linguistic Studies: Вип. 31 / Укл.: А.П. Загнітко (гол. ред.) та ін. – Вінниця: ДонДУ, 2016. – 73 с.; Лінгвістичні студії / Linguistic Studies: Вип. 32 / Укл.: А.П. Загнітко (гол. ред.) та ін. – Вінниця: ДонДУ імені Василя Стуса, 2016. – 120 с.

² Усі матеріали випуску авторизовані (редколегія).

Істотною також постає реалізація багатьох проголошених на сторінках видання «Лінгвістичні студії / **Linguistic Studies**» ідей, що опрацьовані на кафедрі української мови та прикладної лінгвістики (до 2015 р.) і на кафедрі загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології (від 2015 р. і до сьогодні) Донецького національного університету імені Василя Стуса, див., наприклад, створені Науково-дослідні експериментальні корпуси текстів Михайла Коцюбинського (<http://corpora.donnu.edu.ua/>) та ін. На сучасному досить багатому полі наукових видань «Лінгвістичні студії / **Linguistic Studies**» ставлять актуальне питання збереження власного іміджу та розвитку всіх традицій, напрацьованих від 1994 року, гуртування лінгвістичних кіл в опрацюванні нових і новітніх актуальних мовознавчих проблем, а також питань міждисциплінарного характеру, що відбивають активне розпросторення лінгвістичних пошуків у царині психології (психолінгвістика), інформатики (лінгвістична інформатика), математики (математична лінгвістика), юриспруденції (юридична лінгвістика), криміналістики (судова лінгвістика) та ін.

Випуск розпочато студіями з проблем теорії мови й актуальних питань сучасної морфології, в яких розглянуто семантично-рольовий діапазон валентнозумовленого іменниково-давального в реченнєвій структурі, простежено синтаксичну віддієслівну ад'єктивізацію в сучасній українській літературній мові, прокоментовано функційно-семантичний портрет частки *тільки* у художньому стилі.

Цікавими постають дослідження з актуальних проблем сучасного синтаксису, в межах якого проаналізовано закономірності реалізації неявних опозицій в українській, англійській, німецькій та російській мовах, схарактеризовано типологічні ознаки подвійного синтаксичного зв'язку, визначено лівобічний валентний потенціал прислівникових предикатів, запропоновано концептуальний аналіз шляхів утворення синтаксичних фразеологізмів в українській мові.

До цього прилягають студіювання з історії мови, в яких запропоновано розгляд граматичної практики Івана Пулюя в діакронно-синхронному аспекті.

Функційну семантику лексичних і фразеологічних одиниць актуалізовано в ґрунтовному студіюванні синонімічних конструкцій з транзитивною семантикою в сучасній українській мові та розкритті семантики і структурних параметрів футбольної лексики в українській літературній мові.

Зіставно-типологічне студіювання мов заявлено в окремому розділі, в якому сконцентровано розглянуто аксіофраземну прагматику, зокрема, репрезентацію кодів культури в ціннісній картині світу (на матеріалі української, російської, англійської та німецької мов).

Студіювання проблем лінгвістики тексту, дискурсології, когнітивної лінгвістики охоплює аналіз 1) авторського відступу в структурному, семантичному та семіотичному вимірах; 2) лінгвокогнітивних аспектів регулярних граматичних порушень (на матеріалі сучасної німецької мови); 3) ролі семіотичних кодів у продукуванні семантичної гетерогенності повісті Т. Прохаська «Довкола озера»; 4) окремих проблем лінгвістики тексту: інтерпретації категорії інтимізації; 5) методології фреймового моделювання субдискурсу екології та природних ресурсів; 6) текстотвірних функцій прецедентних феноменів в історико-мовному дискурсі радянського часу; 7) вербалізації концепту «Бог» в епістолярному дискурсі Тараса Шевченка; 8) мітигації як комунікативна тактика стратегії хеджування; 9) стратегій і тактик персуазивного впливу в політичному жанрі теледебатів; 10) прагматичного потенціалу займенникових слів та ін.

Студіювання лінгвогеографії, соціолінгвістики, ономастики й термінології в розрізі актуальних підходів, категорій та аспектів містить аналіз лінгвістичних ареалів межиріччя Дністра і Дунаю.

У розрізі прикладних, теоретико-прикладних досліджень запропоновано вперше в слов'янському мовознавстві перспективи застосування методу машинного навчання для моделювання мовної особистості, що постає одним із перспективних напрямів опрацювання теорії лінгвоперсонології у функційно-комунікативному і когнітивно-синергетичному вимірах.

Не менш актуальними є аналітичні огляди та хронікальні зауваги, що охоплюють висвітлення оломоуцької україністики сьогодні з простеженням її здобутків і перспектив, а також рецензування вагомих праць з акціональності, вторинних прийоменників та ін.

Автори чергового випуску «Лінгвістичні студії / **Linguistic Studies**», його Редакційна колегія та Редакційна рада сподіваються, що розміщені в ньому статті спонукатимуть до міркувань та дискусій. Відгуки і пропозиції потрібно надсилати на адресу: Редакція серії видання «Лінгвістичні студії / **Linguistic Studies**», кафедра загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології, вул. Шістсотріччя, 21, Донецький національний університет імені Василя Стуса, кімн. 610, 21021, м. Вінниця, Україна.

Анатолій Загнітко, головний редактор